

עפ"ת 26643/03/21 - ו' ה' נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 26643-03-21 ה' נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 499096/2017

בפני כבוד השופט אברהם בולוס
המערער ו' ה'
ע"י ב"כ עוה"ד תומר גונן
נגד
המשיבה מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

פסק דין

1. לפני ערעור על הכרעת הדין מיום 8/4/2019 וחומרת העונש בגזר הדין מיום 25/1/2021, שניתנו על ידי ביהמ"ש לתעבורה בחיפה (כב' סגנית הנשיאה, השופטת טל תדמור-זמיר) בפל"א 6952-11-17.

2. לביהמ"ש קמא הוגש כתב אישום כנגד המערער, בגדרו נטען כי ביום 11/1/2017 המערער נהג ברכבו ברחוב החלוץ בחיפה, זאת למרות שביום 19/7/2016 רישיון נהיגתו נפסל בתיק עפ"ת 5754-01-16 (מחוזי נצרת) למשך 6 שנים. עוד נטען בכתב האישום, כי בנסיבות אלו הנאשם נהג בפסילה, כשתוקף רישיון הנהיגה שלו פקע בחודש ספטמבר 2017, וגם ללא ביטוח מתאים.

בעקבות כך, יוחס למערער ביצוע עבירה של נהיגה בזמן פסילה - עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה (נ"ח) תשכ"א-1961 (להלן: **פקודת התעבורה**); עבירה של פקיעת רישיון נהיגה - עבירה לפי סעיף 10א לפקודת התעבורה ועבירה של נהיגה ברכב ללא ביטוח - עבירה לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי (נ"ח) תש"ל-1970.

3. בתשובתו המערער לא חלק על עובדות כתב האישום אך טען, כי אינו כשיר לעמוד לדין ובעת ביצוע העבירה לא היה אחראי למעשיו, וכל זאת בשל מחלת נפש ממנה הוא סובל. בעקבות כך, נקבע דיון בביהמ"ש קמא, אשר במסגרתו נחקרו המומחים מטעם שני הצדדים, ולאחר שמיעת סיכומי הצדדים, ניתנה הכרעת הדין. ביהמ"ש קמא מצא להרשיע את המערער במיוחס לו בכתב האישום לאחר ששוכנע כי מחלת הנפש ממנה סובל המערער לא מנעה ממנו להבין את אשר הוא עשה בזמן ביצוע העבירות, להבין את הפסול של מעשיו או להימנע מהם. יתרה מכך, ביהמ"ש קמא גם מצא כי המערער לא הרים את הנטל ולא הצביע ולו על ספק סביר הדרוש כדי לפטור אותו מאחריות פלילית.

4. לאחר מכן הצדדים טענו לעונש, ובגזר דינו המפורט, ביהמ"ש קמא הזכיר כי המערער סובל ממחלת נפש קשה. עוד ציין כי עניינו של המערער הופנה לשירות המבחן, אשר ערך והגיש מספר תסקירים. שירות המבחן ציין כי המערער סובל מנכות בשיעור 100% ומתקיים מקצבת נכות מטעם משרד הביטחון. עוד צוין בתסקירים כי המערער משתף פעולה עם גורמי הטיפול, נוטל טיפול תרופתי ונמצא במעקב פסיכיאטרי, כאשר ההתרשמות הייתה כי בני משפחתו מהווים עבורו מקור תמיכה משמעותי וגורם מפקח. לאור כל האמור לעיל, ועל רקע מצבו הרפואי הקשה והמורכב, שירות המבחן סבר כי המערער יתקשה להפיק תועלת מקשר טיפולי עם שירות המבחן, ואף העריך כי עונש של מאסר בפועל, ולו בעבודות שירות, עלול לגרום לרגרסיה משמעותית נוספת בהיבט הנפשי והתפקודי של המערער.

מכל אלה, ובשים לב למשך הזמן שחלף מאז ביצוע העבירה, והעובדה כי מאז לא נפתחו נגד המערער תיקים נוספים, שירות המבחן גם המליץ להאריך את המאסר המותנה שתלוי ועומד כנגד המערער למשך 8 חודשים מתיק גמ"ר 54-10-09 (בימ"ש לתעבורה בנצרת).

5. ביהמ"ש קמא סקר את טענות הצדדים, עמד על מדיניות הענישה אשר מחייבת הטלת עונשים מרתיעים בעבירה של נהיגה בפסילה, על נסיבות ביצוע העבירה, והפגיעה בערכים המוגנים, ומצא כי המתחם הראוי הינו בין מאסר על תנאי ועד לשנת מאסר בפועל, לצד פסילה בפועל בין 8 שנים ועד לצמיתות, וכן עונשים נלווים.

6. ביהמ"ש קמא התייחס בגזר הדין לטענת המערער ולהמלצת שירות המבחן להארכת התנאי אותה הוא ראה לקבל בנסיבותיו המיוחדות של מקרה זה. בין היתר, ביהמ"ש קמא הסביר, כי מצבו הרפואי הקשה של המערער, חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה, תקופת המעצר מיום 11.11.17 ועד ליום 14.12.17, ולאחר מכן מעצר באיזוק אלקטרוני ומעצר בית בתנאים מגבילים למשך כ-3 שנים, מבלי שנרשמה לחובת המערער הפרה וגם המלצת שירות המבחן, מצדיקים את הארכת התנאי.

7. בסוף גזה"ד ביהמ"ש קמא, כאמור, הורה על חידוש 8 חודשי המאסר המותנה שנקבעו בתיק גמ"ר 54-10-09 (בימ"ש לתעבורה בנצרת) לתקופה נוספת של שנתיים, וגם הטיל על המערער פסילה מלקבל ומלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 10 שנים בפועל, וזאת במצטבר לכל פסילה אחרת שהוטלה עליו.

8. המערער הגיש ערעור מפורט שבגדרו הוא השיג כנגד הכרעת הדין וגם באשר לחומרת העונש. במסגרת הדיון שהתקיים בפניי, המערער קיבל את המלצתי, חזר בו מערעורו על ההרשעה, ומקד טיעוניו באשר לחומרת העונש. המערער טען כי ביהמ"ש קמא החמיר עמו ברכיב הפסילה והוסיף כי עונש זה הינו מחמיר ביותר, ואף סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הנהוגה ומקובלת בכגון דא.

9. מנגד, המשיבה הזכירה בטיעוניה את חומרת העבירות אותן ביצע המערער ועברו התעבורתי המכביד,

והדגישה כי העונש שהתקבל בסופו של דבר הינו תוצאה של האיזון שערך ביהמ"ש קמא בין רכיבי הענישה. ביהמ"ש קמא, כך נטען, ראה להאריך את התנאי, נמנע מהטלת עונש מאסר ומנגד החמיר ברכיב הפסילה בפועל. התערבות ערכאת הערעור, כך נטען, תפר את האיזון ותעביר מסר מקל.

10. לאחר ששקלתי טענות הצדדים, עיינתי בתיק קמא, לרבות הכרעת הדין וגזר הדין, אני סבור כי נכון לקבל את ערעור המערער בחלקו, ולהעמיד את רכיב הפסילה בפועל על 5 שנים.

11. אכן, באשר לעבירה העיקרית של נהיגה בפסילה, בית המשפט העליון חזר והבהיר רבות: **"העבירה אותה עבר המבקש היא חמורה ויש לבטא את חומרתה בענישה מרתיעה. נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רישיון טומנת בחובה סיכונים רבים לביטחונם של נוסעים ברכב והולכי רגל. יתר על כן, ולא פחות מכך, היא משקפת התייחסות של ביזוי החוק וצווי בית המשפט"** (רע"פ 3878/05 **יעקב בנגוזי נ' מדינת ישראל**, פסקה 8 (26.5.05)).

מכאן, הענישה המקובלת לעבירה של נהיגה בזמן פסילה חייבת להעביר מסר תקיף ומרתיע מפני ביצועה ולו מהטעם שעבירה זו טומנת בחובה סכנה ממשית למשתמשי הדרך (רע"פ 8013/13 **אמיר מסעוד נ' מדינת ישראל**, פסקה 13 (18.12.13); רע"פ 7982/13 **עדיאל שגן נ' מדינת ישראל** (6.1.14) (להלן: **עניין עדיאל**); רע"פ 5464/16 **דימטרי לייזרוביץ נ' מדינת ישראל**, פסקה 7 (12.7.16)).

12. נסיבותיו המיוחדות של מקרה זה והנימוקים שעמדו ביסוד מסקנתו של ביהמ"ש קמא להארכת המאסר המותנה, כמו תקופות המעצר הארוכות, חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה וביחוד מצבו הרפואי הקשה של המערער - הם נימוקים כבדי משקל המצדיקים הקלה אף משמעותית בעונש.

13. לא זו אף זו, בקביעת המתחם ורכיב הפסילה נראה כי ביהמ"ש קמא הקפיד יתר על המידה עם המערער ובכך אף סטה מהענישה הנהוגה ומקובלת בגין עבירת נהיגה בפסילה המבוצעת בפעם הראשונה ע"י נאשם הסובל ממחלת נפש קשה (סע' 40ט (6)-(7) לחוק העונשין) דבר המצדיק התערבותה של ערכאת הערעור (ע"פ 8641/12 **מוחמד סעד נ' מדינת ישראל**, פסקה 30 לחו"ד השופט סולברג (5.8.13); ע"פ 512/13 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, פסקה 9 (4.12.13); ע"פ 258/17 **סלאח נ' מדינת ישראל**, פסקה 14 (10.8.2017); ע"פ 8057/16 **שטרימר נ' מדינת ישראל**, פס' 15 (9.8.2017)).

הדבר הינו נכון גם בשים לב למסקנת ביהמ"ש קמא להאריך את המאסר המותנה ולהימנע מהטלת עונש של מאסר בפועל - עדיין נראה כי בקביעת המתחם וגם רכיב הפסילה בפועל ביהמ"ש קמא החמיר עם המערער.

ועוד, אמנם לחובת המערער 38 הרשעות קודמות, אולם כפי שביהמ"ש קמא ציין בגזר דינו מרבית הרשעותיו

הקודמות של המערער ניתנו בעבירות קנס והעיקר שאין בעברו עבירה של נהיגה בפסילה.

14. לאור האמור לעיל, ערעור המערער המופנה כנגד הכרעת הדין נדחה בזאת.

הערעור לעניין חומרת העונש מתקבל בחלקו, בכך שרכיב הפסילה בפועל יעמוד על 5 שנים חלף התקופה למשך 10 שנים שנקבעה בגזר דינו של ביהמ"ש קמא.

יתר הקביעות וההוראות שנקבעו בגזר הדין יישאר על כנן.

המזכירות תשלח פס"ד זה לצדדים (בהסכמתם) באמצעות הדואר

ניתן היום, כ"ו ניסן תשפ"א, 08 אפריל 2021, בהעדר הצדדים.